

REGULAMIN USŁUG PRZEWOZOWYCH

Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Poznaniu Spółka Akcyjna

Obowiązuje od 1.03.2026 r.

ROZDZIAŁ I

Przedmiot, zakres zastosowania oraz podstawy prawne regulaminu

§ 1

1. Regulamin niniejszy określa zasady korzystania z usług przewozowych świadczonych przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu Spółka Akcyjna, zwane dalej „Przewoźnikiem”.
2. Regulamin wydany zostaje na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo Przewozowe (t.j. Dz.U.2020. poz 8) oraz dla wykonania obowiązku nałożonego postanowieniem art. 18 b, ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 58 ze zmianami).
3. Regulamin określa warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz przewozu osób, bagażu i rzeczy w transporcie drogowym wykonywanym przez PKS Poznań S.A. zwanym dalej „Przewoźnikiem”.
4. Regulamin stosuje się do przewozu osób i rzeczy w zakresie obejmującym przewozy regularne i przewozy regularne specjalne.
5. Przyjęte w niniejszym regulaminie uregulowania są zgodne z obowiązującym prawem, a w sprawach nie uregulowanych zastosowanie mają postanowienia ustawy - Prawo Przewozowe oraz Kodeksu Cywilnego.

§ 2

1. Użyte w regulaminie określenia oznaczają:
  - a) przewoźnik – PKS Poznań S.A.
  - b) przewóz regularny - publiczny przewóz osób i ich bagażu polegający na przewozie w określonych odstępach czasu i określonymi trasami, na zasadach określonych w Ustawie o transporcie drogowym z dnia 6 września 2001 r. i Ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe;
  - c) przewóz regularny specjalny - niepubliczny przewóz regularny określonej grupy osób, z wyłączeniem innych osób;
  - d) linia komunikacyjna - połączenie komunikacyjne na określonej drodze, między przystankami wskazanymi w rozkładzie jazdy, po której odbywają się regularne przewozy osób;
  - e) dworzec – miejsce przeznaczone do odprawy pasażerów, w którym znajdują się w szczególności przystanki komunikacyjne, punkt sprzedaży biletów oraz punkt informacji dla podróżnych;
  - f) kurs autobusowy - każdy przejazd, w jednym kierunku, autobusu wykonującego przewóz regularny w ramach linii komunikacyjnej;
  - g) przystanek - miejsce przeznaczone do wsiadania lub wysiadania pasażerów w sposób oznaczony przepisami, z informacją o rozkładzie jazdy;
  - h) punkt odprawy - przystanek autobusowy, dworzec lub przystanek dworcowy będący miejscem rozpoczęcia lub zakończenia przewozu określonej osoby lub inne określone miejsce dla grupy osób w przewozie grupowym;
  - i) autobus - pojazd samochodowy skonstruowany z przeznaczeniem do przewozu więcej niż 9 osób na miejscach dla pasażerów;
  - j) umowa transportowa – oznacza umowę przewozu zawartą między przewoźnikiem a pasażerem dotyczącą świadczenia co najmniej jednej usługi regularnej lub okazjonalnej;
  - k) osoba niepełnosprawna – oznacza każdą osobę, której sprawność ruchowa podczas korzystania ze środków transportu jest ograniczona w wyniku jakiegokolwiek niepełnosprawności fizycznej (sensorycznej lub motorycznej, trwałej lub przejściowej), niepełnosprawności intelektualnej, upośledzenia lub jakiegokolwiek innej przyczyny niepełnosprawności bądź z powodu wieku i której sytuacja wymaga należytej uwagi i dostosowania usług udostępnianych wszystkim pasażerom do jej szczególnych potrzeb.

ROZDZIAŁ II

Przepisy ogólne

§ 3

1. W przewozach regularnych przewoźnik jest zobowiązany do przewozu osób i rzeczy w zakresie wynikającym z podanego do publicznej wiadomości rozkładu jazdy autobusów, oraz sposobu i warunków zawierania umowy przewozu.
2. Zawarcie umowy przewozu w przewozach regularnych następuje przez nabycie biletu na przejazd (przewóz bagażu), udokumentowanie uprawnień do przejazdu ulgowego lub bezpłatnego.
3. Przewóz uważa się za rozpoczęty z chwilą, gdy autobus, w którym znajduje się podróżny ruszy z miejsca odjazdu.

§4

1. Sposób ustalania i wysokość opłat za przewóz osób i rzeczy oraz zakres i warunki realizacji uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych, określa stosowana przez przewoźnika taryfa.
2. Przewoźnik może zastosować promocyjne ceny biletów na określonych relacjach lub liniach.
3. Przewoźnik zobowiązany jest podać do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty aktualne tabele opłat taryfowych i zapewnia zainteresowanym podróżnym wgląd do obowiązujących przepisów przewozowych.

§ 5

1. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe z przyczyn niezależnych od przewoźnika, w szczególności takie jak:
  - a) wypadki lub kolizje drogowe powodujące opóźnienia autobusu na trasie;
  - b) wyjątkowo trudne warunki atmosferyczne;
  - c) zastosowanie się do nakazów policji i innych uprawnionych służb;
  - d) akty wandalizmu i terroru;
  - e) zamknięcie drogi, objazdy, wyjątkowe natężenie ruchu;
  - f) inne okoliczności nieprzewidziane i niezależne od przewoźnika.
2. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w przypadku, gdy pasażer nie zgłosi się do autobusu po upływie czasu przeznaczanego na postój.
3. Przewoźnik zastrzega sobie prawo do zmiany środka transportu, rozkładu jazdy itp. w sytuacji, kiedy z przyczyn niezależnych od przewoźnika będzie to konieczne.
4. Przewoźnik odpowiada za rzeczy podróżnego umieszczone podczas przewozu w bagażniku autobusu jak za przesyłkę, ponosząc skutki ich utraty, ubytku lub uszkodzenia.
5. Wszelkie powstałe szkody, na które podróżny został narażony podczas przewozu, powinny być zgłoszone niezwłocznie po ich ujawnieniu i potwierdzone pisemnie przez obsługę autobusu lub dyspozytora dworca.
6. Zakres i wysokość odszkodowania należnego podróżnemu poszkodowanemu z winy Przewoźnika ustala się na zasadach określonych odnośnymi przepisami ustawy Prawo Przewozowe, Kodeksu Cywilnego oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczącego praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004, zwanego dalej Rozporządzeniem P.E. i R.U.E.
7. Podróżny odpowiada za zawinione przez siebie, względnie przez osobę pozostającą pod jego bezpośrednią opieką uszkodzenie lub zanieczyszczenie autobusu, albo innych urządzeń Przewoźnika i obowiązany jest zapłacić odszkodowanie z tego tytułu w wysokości rzeczywistych kosztów wyrządzonej szkody.
8. Warunki składania i szczegółowy tryb załatwiania reklamacji regulują odrębne przepisy wykonawcze do ustawy Prawo Przewozowe.
9. Przewoźnik jest zwolniony z obowiązku przewozu, jeżeli:
  - a) zachodzą okoliczności uniemożliwiające przewóz, których przewoźnik nie mógł wcześniej przewidzieć, uniknąć, ani zapobiec ich skutkom,

- b) pasażer nie zastosował się do przepisów przewozowych.
10. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za osobę małoletnią podróżującą bez opieki. Za działania osoby małoletniej ponoszą odpowiedzialność rodzice lub opiekunowie prawni.
  11. Małoletni, który nie ukończył 7 roku życia może podróżować wyłącznie z opiekunem.
  12. Małoletni po ukończeniu 7 roku życia, może podróżować samodzielnie pod warunkiem posiadania własnej BusKarty lub pisemnego "Oświadczenia o przewozie małoletniego", wypełnionego przez rodzica lub opiekuna prawnego i dostarczonego kierowcy przed rozpoczęciem kursu.

ROZDZIAŁ III

Przewóz osób

§ 6

1. Przewoźnik obowiązany jest zapewnić podróżnym odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny, oraz wygody i należytej obsługi.
2. Przewoźnik ogłasza:
  - a) we wszystkich punktach odprawy - rozkłady jazdy, określające przestrzenny i czasowy zakres oferty przewozowej, dopuszcza się odstępstwo czasowe odjazdu autobusu z przystanku względem rozkładu jazdy: przyspieszenie 2 minuty i opóźnienie 3 minuty.
  - b) w dworcowych punktach odprawy - informacje o cenach i warunkach sprzedaży biletów, godzinach otwarcia kas biletowych oraz wyciąg ważniejszych przepisów przewozowych i porządkowych.
3. Przewoźnik zapewnia podróżnym za pomocą urządzeń nagłaśniających bieżącą informację o odjazdach autobusów z dworcowych punktów odprawy.
4. Ograniczenie dostępu do niektórych kursów w komunikacji regularnej podaje się na stronie przewoźnika www.pks.poznan.pl, Facebook, w rozkładzie jazdy oraz na dworcowych i przystankowych tablicach z godzinami odjazdów autobusów.

§ 7

1. Miejsce zatrzymywania się autobusów w przewozach regularnych wskazują oznaczone odpowiednimi znakami przystanki autobusowe.
2. Nazwy przystanków autobusowych, ze wskazaniem zatrzymujących się na nich autobusach, podaje się do wiadomości publicznej w rozkładzie jazdy.
3. Do obowiązków kierowcy należy zatrzymanie autobusu na przystankach przewidzianych w rozkładzie jazdy.
4. W razie zamiaru wejścia do pojazdu lub wyjścia z pojazdu na przystanku „na żądanie”, oznaczonym w nazwie przystanku dopiskiem „NŻ”:
  - a) osoba zamierzająca wejść do pojazdu – obowiązana jest odpowiednio wcześniej ustawić się na przystanku, w miejscu widocznym dla prowadzącego pojazd z dostatecznej odległości;
  - b) pasażer zamierzający wyjść z pojazdu – jest obowiązany nacisnąć w pojeździe, odpowiednio wcześniej, właściwy przycisk służący do sygnalizowania zamiaru wyjścia z pojazdu – tak, aby prowadzący pojazd mógł bezpiecznie, bez nagłego hamowania lub nagłej zmiany toru ruchu pojazdu, zatrzymać pojazd na przystanku.
5. W razie zbyt późnego zasygnalizowania zamiaru wejścia do pojazdu lub wyjścia z pojazdu, o którym mowa w ust. 4, prowadzący pojazd jest zwolniony z obowiązku zatrzymania pojazdu na przystanku „na żądanie”.
6. Kierowca obowiązany jest wstrzymać odjazd autobusu ruszającego z przystanku, w celu zabrania podróżnego sygnalizującego zamiar przejazdu autobusem.
7. Podróżni mogą wsiadać i wysiadać z autobusu tylko na przystankach umieszczonych w rozkładzie jazdy.
8. Kierowca autobusu ma obowiązek udzielić pomocy pasażerowi, który doznał w drodze nagłej niedyspozycji, lub ataku choroby, kontaktując się z odpowiednimi służbami lub dowożąc pasażera bezpośrednio do najbliższego punktu pomocy medycznej, o ile jest to konieczne dla ratowania jej życia lub zdrowia.

§ 8

1. Przy wsiadaniu do autobusu i wysiadaniu z niego, oraz podczas przewozu, podróżny obowiązany jest stosować się do przepisów porządkowych ogłaszanych przez przewoźnika, oraz do wskazówek kierowcy, który odpowiada za zapewnienie właściwych i bezpiecznych warunków przewozu osób i rzeczy.
2. Pierwszeństwo wejścia do autobusu mają w kolejności:
  - a) osoby z biletami korzystające z pierwszeństwa przejazdów, a w szczególności:
    - osoby niepełnosprawne, o ograniczonej sprawności ruchowej lub wymagające pomocy,
    - kobiety ciężarne,
    - osoby z małym dzieckiem na ręku,
    - podróżni z biletami miesięcznymi i okresowymi
    - podróżni z biletami jednorazowymi.
  - b) osoby chcące kupić bilet korzystające z pierwszeństwa przejazdów w szczególności:
    - osoby niepełnosprawne o ograniczonej sprawności ruchowej lub wymagające pomocy,
    - kobiety ciężarne,
    - osoby z małym dzieckiem na ręku.
3. Podróżnemu, który posiada bilet zakupiony przez Internet miejsce siedzące wskazuje kierowca.
4. Pasażerowie powinni stawić się na peronie odjazdowym odpowiednio:
  - a) 10 minut przed odjazdem autobusu w komunikacji pospiesznej i przyspieszonej,
  - b) 5 minut przed odjazdem autobusu w komunikacji zwykłej.
5. W pojazdach wyznaczone są odpowiednio oznakowane miejsca:
  - a) dla osób z dzieckiem na ręku (dotyczy także kobiet ciężarnych),
  - b) dla osób niepełnosprawnych.
6. Pasażer, który zajmuje miejsce oznaczone znakiem graficznym (piktogramem) „dla osób z dzieckiem na ręku” lub „dla osoby niepełnosprawnej”, obowiązany jest zwolnić to miejsce dla osób uprawnionych.
7. Przewoźnik nie dopuszcza do przewozu i ma prawo - korzystając w razie potrzeby z pomocy organów porządkowych - usunąć z autobusu, lub z obiektu dworcowego, osoby:
  - a) odmawiające uiszczenia należności za przejazd autobusem,
  - b) nie przestrzegające, pomimo upomnienia, obowiązujących przepisów i nie podporządkowujące się wskazówkom personelu przewoźnika,
  - c) nietrzeźwe, zakłócające spokój i wywołujące swym zachowaniem zgorzenie publiczne,
  - d) znajdujące się w stanie, który z różnych względów może być uciążliwy lub niebezpieczny dla otoczenia,
  - e) mogące zabrudzić inne osoby oraz zanieczyścić wnętrze autobusu, lub pomieszczenia dworcowe.
8. Obsługa autobusu ma prawo odmówić zabrania do przewozu większej ilości osób niż wynosi liczba miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym pojazdu.
9. W przypadku braku miejsc w autobusie, kierowca jest zobowiązany wyświetlić na tablicy kierunkowej lub umieścić za szybą czołową pojazdu tablicę z napisem „BRAK MIEJSC”, informującą tym podróżnych oczekujących na przystankach.

§ 9

1. Podróżnemu nie wolno zachowywać się w autobusie w sposób utrudniający pracę kierowcy i uciążliwy dla współpodróżnych.
2. Urządzenia grające w tym instrumenty muzyczne nie mogą być używane w trakcie podróży. Pasażerowie mogą słuchać własnych odbiorników pod warunkiem, iż nie są one słyszalne dla innych osób przebywających w pojeździe.
3. W autobusach obowiązuje całkowity zakaz:
  - a) palenia tytoniu,
  - b) używania e-papierosów,
  - c) zażywania substancji odurzających,
  - d) spożywania alkoholu,
  - e) spożywania posiłków typu fast-food,
  - f) spożywania lodów.
4. Osoby pod wpływem alkoholu lub narkotyków nie mogą podróżować autobusami.

5. Osoby zagrażające bezpieczeństwu lub porządkowi w transporcie mogą być przez Kierowcę lub osobę upoważnioną przez Przewoźnika nie dopuszczone do przewozu lub usunięte z pojazdu.
6. Pasażerowie lub inne osoby będące sprawcami szkody, odpowiadają za szkody wyrządzone Przewoźnikowi i pasażerom. W razie wykrycia uszkodzenia bądź widocznego zanieczyszczenia autobusu pasażer zobowiązany jest do naprawienia szkody powstałej z tego tytułu w mieniu Przewoźnika.
7. Pasażer powinien zgłosić kierowcy każdy incydent, który może zagrozić bezpieczeństwu lub porządkowi w czasie podróży.

§ 10

1. Podróżny obowiązany jest posiadać ważny bilet lub dokument uprawniający do przejazdu ulgowego lub bezpłatnego i okazywać go na żądanie obsługi autobusu i organów kontroli. Bilet stanowi dowód zawarcia umowy przewozu i nabycia uprawnienia do określonego w nim przejazdu.
2. Podróżny obowiązany jest nabyć bilet na przejazd przed rozpoczęciem przewozu w kasie biletowej na dworcu autobusowym, a w razie braku takiej możliwości - u kierowcy autobusu.
3. Najpóźniej na 5 minut przed odjazdem autobusu kasa biletowa może odmówić sprzedaży biletu.
4. Podróżny, który nie nabył biletu w kasie, oraz osoba wsiadająca na przystanku, na którym nie ma kasy, może nabyć bilet w autobusie pod warunkiem, że są w nim jeszcze wolne miejsca, a brak biletu zgłosi obsłudze przed wejściem, lub bezpośrednio po wejściu do autobusu.
5. Płacąc za przejazd podróżny zobowiązany jest żądać wydania biletu oraz sprawdzić, czy jest on właściwy.
6. W bilecie na przejazd określa się wysokość należności oraz dane niezbędne do ustalenia zakresu uprawnień podróżnego, a w bilecie imiennym uprawniającym do przejazdów wielokrotnych także tożsamość jego posiadacza.
7. Bilet wolno odstąpić innej osobie tylko wtedy, gdy nie jest imienny a przejazd nie został rozpoczęty.
8. Bilet jednorazowy uprawnia do przejazdu określonym kursem autobusowym i nie daje prawa do przerwy w podróży na przystankach pośrednich na trasie przewozu.
9. Podróżny obowiązany jest zachować bilet na przejazd do czasu zakończenia podróży, oraz dbać o to, aby wsiąść do właściwego autobusu i wysiąść z niego na właściwym przystanku.
10. W razie utraty biletu podróżny traci prawo do dalszego przejazdu i winien wykupić bilet ponownie. Wtórników biletów utraconych nie wydaje się.

§ 11

1. Za niewykorzystany bilet na przejazd jednorazowy przewoźnik obowiązany jest zwrócić stosowną kwotę należności pod warunkiem, że podróżny dokona zwrotu lub uzyska poświadczenie niewykorzystania biletu przed upływem terminu jego ważności.
2. Nie wymagają poświadczenia bilety całkowicie niewykorzystane, zwrócone w kasie przewoźnika najpóźniej na 15 minut przed godziną odjazdu określoną na bilecie
  - a) podstawą do obliczenia zwracanej należności jest cena niewykorzystanego biletu, zwróconego bezpośrednio w kasie nabycia i potrąceniu opłaty manipulacyjnej 10% nie mniej niż 1 zł wartości biletu.
  - b) w trybie reklamacji złożonej na piśmie w terminie 30 dni od daty ważności biletu, po uprzednim poświadczeniu jego niewykorzystania (należność zwraca przewoźnik obsługujący dany kurs).
3. Poświadczenia o niewykorzystaniu biletu dokonuje przed rozpoczęciem przejazdu - uprawniony pracownik przewoźnika (dyspozytor ruchu) w początkowym punkcie odprawy.
4. Bilet poświadczony jako niewykorzystany uprawnia podróżnego wyłącznie do ubiegania się o zwrot zapłaconej należności; nie przedłuża się ważności tego biletu na przejazd w późniejszym terminie, a podróżny powinien wykupić nowy bilet.
5. Kierowca autobusu ma prawo dokonać zwrotu za bilet sprzedany przez niego tylko w przypadku awarii autobusu i nie zorganizowaniu przez przewoźnika komunikacji zastępczej.
6. Za niewykorzystany bilet miesięczny i okresowy przewoźnik może dokonać zwrotu części niewykorzystanego biletu potrącając z wartości ilość wykorzystanych dni od początku daty ważności biletu do dnia zwrotu biletu,

7. Z wartości biletu zostaje potrącona kwota po przeliczeniu ilości dni wykorzystanych i cenę biletu jednorazowego w strefie kilometrowej razy dwa przejazdu dziennie (w przypadku biletu zakupionego na Tam i Powrót, oraz opłaty manipulacyjnej w wysokości 10% wartości biletu).

ROZDZIAŁ IV

Przewóz rzeczy podróżnego i zwierząt

§ 12

1. Podróżny, który posiada bilet na przejazd lub dokument uprawniający do przejazdu ma prawo do przejazdu w relacji na jaką opiewa bilet i w określonym autobusie oraz przewiezienia ze sobą bezpłatnie:
  - a) rzeczy zaliczonych do bagażu podręcznego,
    - przedmioty przestrzenne nie przekraczające wymiarów 50 x 50 x 40 cm, który jest umieszczony na kolanach podróżnego lub w przestrzeni pod lub nad siedzeniem (na półce),
    - przedmioty podłużne nie przekraczające wymiarów 12 x 12 x 150 cm,
    - przedmioty płaskie nie przekraczające wymiarów 90 x 75 x 10 cm,
    - instrumenty muzyczne i sztalugi przewożone przez uczniów i studentów szkół muzycznych i plastycznych na podstawie legitymacji szkolnej lub studenckiej,
    - certyfikowanego psa przewodnika (w przypadku osób niewidomych),
    - składanego wózka inwalidzkiego, jeśli pasażer jest użytkownikiem takiego wózka,
    - psa lub kota, jeżeli nie są one uciążliwe dla współpodróżnych (np. z powodu hałasu, zapachu itp.). Przewożone zwierzęta powinny być umieszczone w odpowiednich pojemnikach (klatkach, pudłach, koszach itp.), zabezpieczających przed wyrządzeniem szkody osobom lub mieniu i umieszczone w miejscu wyznaczonym. Pies musi być trzymany na smyczy i mieć nałożony kaganiec, a jego opiekun musi okazać przy wsiadaniu do autobusu ważne świadectwo szczepienia zwierzęcia. Kot powinien być umieszczony w klatce bądź innym przenośnym pojemniku przystosowanym do przewozu zwierząt,
    - bagażu i zwierząt nie można umieszczać w miejscach przeznaczonych do siedzenia.
  - b) rzeczy umieszczonych w luku bagażowym autobusu, których ilość, waga i wymiary nie pozwalają zaliczyć tych rzeczy do bagażu podręcznego:
    - przedmiotów przestrzennych do 90 x 75 x 40 cm,
    - przedmiotów podłużnych do 12 x 12 x 220 cm,
    - przedmiotów płaskich do 100 x 90 x 10 cm,
    - instrumentów muzycznych do 130 x 70 x 50 cm.
2. Rzeczy wartościowe, w tym w szczególności papiery wartościowe, pieniądze, biżuteria, elektronika, a także rzeczy posiadające wartość naukową lub artystyczną, należy przewozić jako bagaż podręczny wewnątrz autobusu.
3. Kierowca jest odpowiedzialny za umieszczenie bagażu pasażerów w luku bagażowym.
4. Pasażer zobowiązany jest poinformować kierowcę o samodzielnym umieszczeniu bagażu w luku bagażowym.
5. O przewożeniu bagażu dodatkowych i przekraczających wymiary określone decyduje kierowca danego autobusu.
6. Bagażu i zwierząt nie można umieszczać w miejscach przeznaczonych do siedzenia.
7. Dopuszcza się przewóz:
  - a) wózków inwalidzkich (w tym wyposażonych w silnik elektryczny) – jeżeli:
    - wymiary wózka nie przekraczają wymiarów:
      - długość całkowita: 120 cm,
      - szerokość całkowita: 70 cm,
    - wózek można obrócić wewnątrz pojazdu, w miejscu wokół własnej osi,
    - wózek zostanie prawidłowo ustawiony w wyznaczonym miejscu i unieruchomiony za pomocą hamulca lub blokady oraz zabezpieczony pasem mocującym stanowiącym wyposażenie pojazdu, jeżeli pojazd jest w niego wyposażony;
  - b) wózków dziecięcych – jeżeli:

- wózek zostanie skutecznie unieruchomiony za pomocą hamulca lub blokady oraz ustawiony w wyznaczonym miejscu, a jeśli to miejsce jest zajęte przez wózek inwalidzki lub inny wózek dziecięcy – w innym dostępnym miejscu, równoległe do osi pojazdu i tyłem dziecka do kierunku jazdy,
  - dziecko zostanie zabezpieczone za pomocą szelek bezpieczeństwa stanowiących wyposażenie wózka,
  - opiekun dziecka przebywa w bezpośrednim sąsiedztwie wózka, zapewniając niezwłoczną możliwość unieruchomienia wózka w razie jego niespodziewanego przemieszczania lub przewracania się, w tym na skutek nagłego hamowania lub nagłej zmiany toru ruchu pojazdu;
- c) jednoosobowych rowerów niewyposażonych w silnik, w pojazdach do tego przystosowanych – jeżeli rower zostanie umieszczony w wyznaczonym miejscu i prawidłowo zabezpieczony za pomocą pasów mocujących stanowiących wyposażenie pojazdu.
  - d) składanych hulajnóg, niewyposażonych w silnik – jeżeli są złożone i przewożone w opakowaniu transportowym lub trzymane w ręku w sposób nieprzeszkadzający innym pasażerom;
  - e) urządzeń wspomagających ruch (w tym wrotek, rolek, deskorolek, nartorolek, nart) – jeżeli są przewożone w opakowaniu transportowym lub trzymane w ręku w sposób nieprzeszkadzający innym pasażerom.
8. W autobusie nie wolno przewozić:
- a) przedmiotów mogących wyrządzić szkodę osobom lub mieniu i utrudniających warunki odbywania podróży,
  - b) rzeczy, których przewóz jest zabroniony na podstawie odrębnych przepisów w szczególności: materiałów o nieprzyjemnym zapachu, łatwopalnych, wybuchowych, żrących, trujących, radioaktywnych i innych niebezpiecznych,
  - c) nabitej broni palnej (zakaz nie dotyczy osób, które są uprawnione do jej noszenia ze względu na pełnioną funkcję),
  - d) zwłok i szczątków zwłok ludzkich,
  - e) żywych zwierząt z wyjątkiem przewidzianych w ust. 1.
  - f) hulajnóg i rowerów elektrycznych,
  - g) hulajnóg i rowerów wyposażonych w silnik;
  - h) hulajnóg i rowerów systemów współdzielonych;
  - i) hulajnóg niewyposażonych w silnik, których nie można złożyć, z wyłączeniem małych hulajnóg dziecięcych przewożonych przez opiekuna towarzyszącego dziecku, w sposób nieprzeszkadzający innym pasażerom;
  - j) rowerów wieloosobowych;
  - k) rowerów 3- i więcej kołowych, wózków rowerowych i przyczep rowerowych;
  - l) urządzeń transportu osobistego, w tym urządzeń samobalansujących – dwukołowców i jednokołowców;
  - m) skuterów-wózków wyposażonych w silnik;
  - n) wózków podręcznych, z wyłączeniem toreb-wózków zakupowych;
  - o) innych pojazdów w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.
9. W razie uzasadnionego podejrzenia, że bagaż podróżnego zawiera rzeczy, których przewozić nie wolno przewoźnik ma prawo sprawdzić w obecności podróżnego zawartość tego bagażu, a w razie potwierdzenia się podejrzeń – odmówić zabrania go do przewozu.
10. Po zakończonym przewozie kierowca wydaje podróżnym rzeczy przewożone w schowku bagażowym.
11. W przypadku utraty lub uszkodzenia bagażu Przewoźnik ponosi odpowiedzialność w zakresie określonym w ustawie Prawo przewozowe.
12. Za rzeczy, które podróżny przewozi ze sobą pod własnym nadzorem, przewoźnik ponosi odpowiedzialność, jeżeli szkoda powstała z jego winy.
13. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za utratę lub uszkodzenie pieniędzy, papierów wartościowych i cennych przedmiotów, w szczególności kosztowności albo przedmiotów mających wartość naukową lub artystyczną, chyba że rzeczy te przyjął na przechowanie albo szkoda wynikała z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa jego lub osoby u niego zatrudnionej.
14. W razie utraty lub uszkodzenia bagażu należy niezwłocznie poinformować osobiście o tym fakcie kierowcę, który kieruje pojazdem, w celu uzyskania potwierdzenia utraty lub uszkodzenia bagażu, a następnie dokonać zgłoszenia pisemnie na adres: PKS Poznań S.A. ul. Piekary 19, 61-823 Poznań.

15. Sposób postępowania z rzeczami nieodebranymi przez podróżnego po zakończeniu przewozu, określają przepisy o rzeczach znalezionych.

ROZDZIAŁ V

Kontrola biletów

§ 13

1. Przewoźnik albo osoba przez niego upoważniona, legitymując się identyfikatorem umieszczonym w widocznym miejscu, może dokonywać kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu.
2. Identyfikator, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:
  - a) nazwę przewoźnika;
  - b) numer identyfikacyjny osoby dokonującej kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu;
  - c) zdjęcie kontrolującego;
  - d) zakres upoważnienia;
  - e) okres ważności;
  - f) pieczęć i podpis przewoźnika.
3. Podróżny, u którego organ kontrolny przewoźnika ujawnił brak ważnego biletu na przejazd, lub na przewóz rzeczy i bagażu podlegającego opłacie, a także podróżny nie mogący udokumentować uprawnień do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego obowiązany jest do uiszczenia należności za przewóz oraz opłaty dodatkowej, której wysokość określono w rozporządzeniu Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, zabranych ze sobą do przewozu rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej (Dz. U. 2005 nr 14 poz. 117) albo przyjęcia wezwania do zapłaty.
4. Należność przewozową za drogę, którą podróżny przebył bez biletu pobiera się według taryfy normalnej, nie uwzględniając ewentualnych uprawnień do ulgi. Jeżeli miejsca rozpoczęcia przejazdu nie można ustalić, należność tą oblicza się za całą drogę przebytą przez autobus.
5. Podróżny, który odmawia uiszczenia należności i opłaty dodatkowej podczas kontroli w autobusie, może kontynuować podróż, jeżeli wylegitymuje się dokumentem tożsamości i przyjmie wezwanie do zapłaty.
6. W przypadku udokumentowania przez podróżnego, nie później niż w terminie 7 dni od dnia przewozu, uprawnień do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu pobrana należność za przewóz i opłata dodatkowa, po uiszczeniu opłaty manipulacyjnej odpowiadającej kosztom poniesionym przez przewoźnika lub osobę przez niego upoważnioną, podlegają zwrotowi, a w przypadku wezwania do zapłaty umorzeniu.
7. Wysokość opłaty manipulacyjnej uwzględnia ponoszone przez przewoźnika lub osoby przez niego upoważnionej koszty czynności związanych ze zwrotem albo umorzeniem opłaty dodatkowej i wynosi 10 % wysokości tej opłaty.
8. Przewoźnik albo osoba przez niego upoważniona ma prawo:
  - a) w razie odmowy zapłacenia należności – żądać okazania dokumentu umożliwiającego stwierdzenie tożsamości podróżnego;
  - b) w razie niezapłacenia należności i nieokazania dokumentu – ująć podróżnego i niezwłocznie oddać go w ręce Policji lub innych organów porządkowych, które mają zgodnie z przepisami prawo zatrzymania podróżnego i podjęcia czynności zmierzających do ustalenia jego tożsamości;
  - c) w razie uzasadnionego podejrzenia, że dokument przewozu albo dokument uprawniający do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego jest podrobiony lub przerobiony – zatrzymać dokument za pokwitowaniem oraz przesłać go prokuratorowi lub Policji, z powiadomieniem wystawcy dokumentu. Osobę posługującą się takim biletem lub dokumentem tożsamości traktuje się jako jadącą bez ważnego biletu.
9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8 lit. c do czasu przybycia funkcjonariusza Policji lub innych organów porządkowych, podróżny obowiązany jest pozostać w miejscu przeprowadzania kontroli albo w innym miejscu wskazanym przez przewoźnika albo osobę przez niego upoważnioną.

ROZDZIAŁ VI

Skargi i wnioski

§ 14

1. Skargi i wnioski związane z przewozem osób i rzeczy mogą być wnoszone pisemnie kierowane na adres siedziby Spółki PKS Poznań S.A. lub za pośrednictwem poczty internetowej na adres reklamacje@pks.poznan.pl
2. Skargi i wnioski nie zawierające imienia i nazwiska oraz adresu wnoszącego rozpoznaje się bez udzielenia odpowiedzi.
3. Skarga dotycząca określonej osoby nie może być przekazana do rozpatrzenia tej osobie.